

İngilizce Öğretmenlerine

Türkçe Hikayeler

Abdullah CAN

Sitkilerden dikenî hayvanlardan deveyi severim...
Eskici

 PEGEM
AKADEMI

Abdulah CAN

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNE TÜRKÇE HİKÂYELER

ISBN 978-605-80089-6-0
DOI 10.14527/9786058008960

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2020, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ocak 2020, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Hilal Çingir
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler - Ankara (0312 341 36 67)

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 25931

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ YERİNE

Uzun yıllar üniversitede lisans ve bir dönem de yüksek lisans programlarında çeşitli dersler verdim. Bu derslerde sınıflarımdaki gençler kadar ben de çok şeyler öğrendim.

Öğrendiklerimden birisi şuydu:

Bir öğrenci, kitapta yazanın ne kadarını öğrenebiliyor ve bunu ne kadar az bir kayıpla sınavda hocasına geri verebiliyorsa o denli başarılı bir öğrencidir. Hoca da bildikleri ve söyledikleri ne kadar tartışılmaz derecede doğruysa ve tartışmalara kurban edilmiyorsa o denli bilgili, otoriter ve sınıfına hâkim bir hocadır.

Buna karşı durdum hep. “Bu neden böyle?”, “Bu nasıl olmuş?” ve benzeri sorular sorabilmeyi kitaplarda yazanların olduğu gibi öğrenilmesinden çok daha fazla önemsedim. Sınavlardan sonra bir sınav kâğıdını da kendim yanıtlayarak puanlama sistemiyle birlikte odamın kapısına astım ve üzerine “CEVAP ANAHTARI” “KEY” gibi başlıklar yazmaktan özenle kaçınarak “SUGGESTED ANSWERS” ya da “ÖNERDİĞİM CEVAPLAR” yazarak, gençlere “Sizler benim düşünemediğim çok daha güzel cevaplar verebilirsiniz, onlar da benim kabulümdür” mesajı verdim.

Öğrendiğim bir başka şey de, sınıf ortamlarının hayattan kopuk olduğuydu. Hayatın kendisiyle hayata hazırlık olan eğitimi kaynaştırmanın yollarından birisi de öğretim ortamını hayattan izole eden sınıf duvarlarını olabildiğince ortadan kaldırmaktı. Bazen ders aralarında sınıfta kalıp neyi anlatacaksam bunu ders formatının dışında daha doğal ortamlarda yapmaya çalıştım. Rahle-i tedristen geçenler “ofis” lafını sevmediğim için çalışma odama “dükkân” dediğimi bilirler, dükkânın kapısını herkese açık tutup orada da gençlere vermek istediklerimi onların sevdikleri üslupla “hikâyeler” şeklinde anlattım. Bunun da çok işe yaradığını gördüm.

Artık yaşlandım ve köşeme çekildim, hayatın bu aşamasında bana en anlamlı gelen işi yapıyor, biriktirdiklerimi kendimle götürmek yerine isteyenler için geride bırakıyor yani yazıyorum. Son

olarak iki farklı zamanda çok severek verdiğim İngilizce bir dersin (o meşhur Syntax'ın) kitabını yazdım. Bu süreçte pek çok anı tekrar gözlerimin önünde canlandı. Bazıları dersle ilgiliydi, bazıları da gece dersini sonuna kadar yapınca, kilitlenen binanın birinci katının penceresinden çıkmamız gibi komik anılardı. Ardından da yüzümde gülümseme, masada malum meşrubatım, “gençlerin tabiriyle” ders aralarındaki ve dükkândaki dersleri sorgulayan muhabbetleri hikâyeler şeklinde yazdım. Ortaya garip bir şey çıktı. İşte o garip şey de bu kitap.

Anıları depreştirip bu kitaba vesile olan o İngilizce kitabı yazarken pek zorlanmadım ama İngilizceyi Türkçe yazmaya çalışmak beni gerçekten çok zorladı. Ayrıca, genel olarak Türkçe üslup konusunda da zorlandım. Bu konulardaki en yakın desteğim, sevgili eşim, düzeltme okuması yaparken bazı yerlerde üsluba müdahale etti ve “daha edepli bir üslupla” yazmam konusunda beni ikaz etti.

Bu kitap,

Alışlagelmiş yordamlara uymayan üslubumun altında bir art niyet olmadığını bilinciyle beni olduğum gibi kabul ederek beni anlayan,

Onlarla ilk yıllarımda bir ağabey-kardeş, sonraki yıllarımda da bir baba-evlat yakınlığında ilişkiler kurup sürdürürken, saygı ve sevgiye dayalı öğretmen-öğrenci ilişkisini hiç sulandırmayan ve

Mesleğin sonlarına doğru sürekli özlemini hissettiğim “**sınıflarda öğretmen olmanın güzelliğini**” bana yaşatmış olan geçmişin talebeleri, bugünün İngilizce öğretmenlerinin hepsine adanmıştır. Onlar olmasaydı bu hikâyeler, dolayısıyla da bu kitap olmazdı.

Daha önceki kitapların önsözlerinin son cümlelerinde de dediğim gibi, bu kitaptaki her türlü eksikliği ve yanlışlığı sorumlusu gene benim.

Cümleten hayırlı okumalar...

Abdullah CAN

YAZAR HAKKINDA¹

abdullah can

- uludag universitesi egitim fakultesindeki ingilizce bolumu ogrencilerinin okula devam etmeleri icin nadir sebeplerden biri olan iyi insan saygın adam guzel hoca. ingiliz gramerini aşmış şahsiyet, sabancı üniversitesine gitse türkiyenin chomsky'si olur diye düşündürten insan.

16.03.2002 15:46 ~ 15:47 **fortuneteller 657**

- uludağ üniversitesi gibi bir yerde elmas niteliğindeki bir hocadır. öğrencinin derdinden anlar, ona, sorunlarını çözmesinde elinden gelen yardımı yapar ve çok daha önemlisi, öğrenciyi bir para kaynağı, bir koyun olarak değil de yetişkin bir birey olarak görür, ki bu da birçok hocada bulunmayan bir özelliktir. güzel insandır, vesselam.

17.06.2012 19:44 **the zombie hunter**

- tanışma fırsatı olmayanların kendilerini şanssız hissetmeleri noktasında hak vermeme sebep olan tanışma fırsatı faslını yakaladığım kişidir. muazzam entelektüeldir .bursa da yaşar kendileri.

19.05.2013 02:08 ~ 27.01.2015 00:03 **torr**

- hocamdır. tam bulunulan üniversitenin lise kadar bile olmadığını düşündüğünüz anda karşınıza çıkan, düşüncelerinizi

---

1 Editörümün itirazlarına rağmen yazılanlar “doğrudan alıntı” oldukları için herhangi bir düzeltmeye izin verilmeden oldukları gibi “kopyala-yapıştır” marifetiyle buraya aktarılmış, yazım ve noktalama takıntısını anlayışla karşıladığım sayın editörümün gönlünü yapmak için de buraya bu açıklama eklenmiştir. Biliniz ki, o gördü ve müdahale etmek istedi ama ben ettirmedim. Başlık altındaki girdiler (entry manasındadır), seçilmiş olanlar değil iyisiyle kötüsüyle yazılmış olanların hepsidir. Sadece, isim ve soy isim benzerliği nedeniyle başka bir kişiyi (anestezi uzmanı adaşım olan bir hekimi) kastederek yazılan “*erzurum horasan devlet hastanesi başhekimidir. anestezi uzmanıdır.*” şeklindeki bir entry yukarı alınmamıştır.

değiştirendir. bazıları sevmez çünkü düşünmenizi söyler size. üzülmesin diye sınavlarına çalışmışlığım, ortalama bir not alınca utanmışlığım vardır.

12.08.2013 12:36 **thesea**

- ingilizce öğretiminde yaklaşımlar ve söz dizimi derslerini aldığım üniversite hocam. sabah afyonunuz henüz patlamamışken alacağınız iki saatlik bir abdullah can dersi, beyninizin iki senelik tokatlanma kotasını doldurup bütün gün gözleriniz pırıl pırıl gezmenize sebep olabilir

03.10.2018 13:13 **morrov**

- en sevdiğin 3 hocanı say deseler, birisi muhakkak o olurdu. çünkü sadece ders anlatımıyla, güler yüzüyle değil, zekasıyla, samimiyetiyle, öğrencilerine verdiği değerle de eşsizdir. çalışkandır da. spss kullanmaya yönelik çıkardığı kitap da lisansüstü öğrencileri için altın niteliğindedir. ama kıymeti pek bilinmez bu hocamızın. aykırıdır çünkü. kendisi bilmez ama, bir cümlesiyle benim hayatımı değiştirmiş, vizyonumu genişletmiştir. keşke onunla daha çok vakit geçirme şansım olsaydı. daha çok sorar, daha çok alırdım. umarım bu yazdıklarımı okur. sizi ziyarete pek sık gelemiyorum ama hep aklımdasınız hocam.

29.11.2018 19:47 **v for vazelin**

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Kahverengi Tilki ile Tembel Köpeğin Hikâyesi	1
İngilizce Bir Cümlenin Hayat Hikâyesi	11
Şekersiz Kahvenin Hikâyesi	43
Çatıdan Gelen Sesin Hikâyesi.....	53
Pişek Kuru Fasulyenin Hikâyesi.....	61
Geçişsizlerin Yolculuk Hikâyesi.....	67
Bir Çarşafa Dolama Hikâyesi	79
Gümüş Yüzlü Kurt Adamın Hikâyesi.....	91
İkiden On İkiye Giden Yolun Kısa Hikâyesi.....	107
Fırıncının Kızının Hikâyesi	115
Eskicinin Hikâyesi.....	127

KAHVERENGİ TİLKİ İLE TEMBEL KÖPEĞİN HİKÂYESİ

İlk kez bilgisayar programlama dersi aldığımda, takvimler, bu kitabın hedef kitlesinin çoğunun portakalda vitamin ya da kısa pantolonla gezen çocuk olduğu 1982 yılını gösteriyordu. İlk bilgisayarı da o zaman gördüm. Resmen bir oda büyüklüğünde bir şeydi.

Klavyesi yoktu. Programı delikli kartlarla girmek zorundaydınız. O zamanlar bu veri girme işlemine “punch code” diyorduk. FORTRAN IV ile yazdığım, bir matrisin transpozunu alan, yani satırlarını sütuna, sütunlarını da satıra çeviren programın olduğu defterimi hâlâ saklarım...

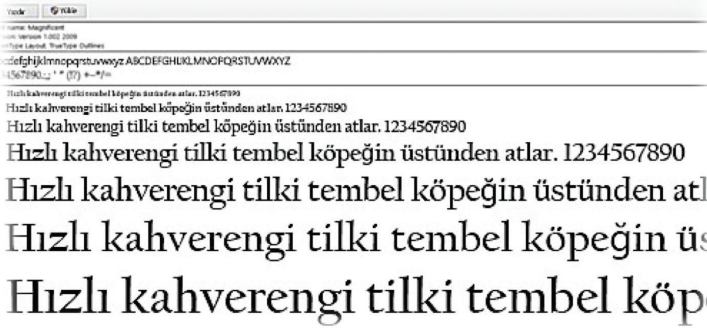
Üzeri zaten klavye olan, görüntü birimi olarak da harici siyah beyaz televizyona bağlanan SINCLAIR SPECTRUM, elime alabildiğim, Uzay Yolundaki Mr. Spock’un tabiriyle, ilk “Şahsi Kompüter”di. Bu terimin İngilizcesi, uzun süre, kişisel bilgisayarların (Personal Computer) ülkemizde PC (Pi-si) olarak anılmasına yol açtı. İlerleyen yıllarda klavyesi ve kendi yeşil monitörü olan AMSTRAD CPC-128 marka bir bilgisayarım oldu. Yüksek Lisans tezimi yazarken kullandığım bilgisayarın İşlemcisi 386-SX, işletim sistemi Windows 3.1, kelime işlemcisinin sürümü de Word 2.0’dı. Bu arada 2 MB (GB değil) RAM çok lükstü ve bende vardı...

Kelime işlemcilerle kullanılabilir yazı karakteri tipleri de çok çeşitli değildi. Hatta biz “Times New Roman” ve “Arial” dışında “font” bilmezdik. Sisteme eklediğimiz farklı fontların da, “ö”, “ü”, “ğ”, “ç”, “ı” gibi Türkçe karakterleri olmadığı için bunları İngilizce yazı yazma dışında kullanamazdık.

Ve bir gün Microsoft imdadımıza yetişti. Bizim için Türkçe yazarken kullanabileceğimiz çeşitli font dosyaları oluşturdu. Bu font dosyalarını kurmadan önce harflerin ne şekilde görüldüğünü öğren-

memize yarayan “ön izleme” sayfaları vardı. Türk dili için hazırlanmış fontların bu ön izleme sayfalarında da çok ilginç bir cümle yazılıydı:

“Hızlı kahverengi tilki tembel köpeğin üzerinden atlar.”

Bu cümlelerin neden seçildiğini, ne özelliği olduğunu sayın kullanıcılarımız hiç merak etmedi. Zaten ne gereği vardı ki merakın...

Oysa meselenin aslı şöyleydi:

Koskoca Microsoft’un Türkiye ayağında çalışan yazılımcılar, çevirmenler, neyin ne amaçla yazıldığını bilmeden öylesine çeviri yapıyorlar, gördüklerini çeviriyorlardı.

Bundan yıllarca önce, iletişimde farklı yerlerde bulunan ve aralarında bir bağlantı olan iki daktilo gibi düşünebileceğiniz teleks adı verilen araçlar kullanılırdı. Bir uçtakinden ne yazarsanız, diğer uçtaki de aynısını yazıyor, böylece bugünün yazışma uygulamalarında olduğu gibi karşılıklı yazılı haberleşme sağlıyorlardı. Bunların askeri iletişimde kullanılanlarına da “telemprimör” ya da kısaca “telem” adı veriliirdi. İletişim sistemlerinin işlerliğini kontrol etmek için, haberleşme başlamadan önce telemprimörlerde karşılıklı olarak bir test mesajı gönderilirdi. Bu bir cümlelik klasik bir mesajdı ve şu şekildeydi:

“Her telemprimörde bu güzel yazı ve enerjik çalışma fena mudır?”

Amerikan malı olan bu cihazlar zaten Türkçe “ğ” karakterini içermiyordu ama bu test mesajı ile yazılı iletişimde kullanılan harf-

lerin neredeyse hepsinin karşı tarafa doğru şekilde gidip gitmediği kontrol edilebiliyordu. Yani bu test mesajı, yazılı iletişimde kullanılan yazı karakterlerinin her birisinin doğru bir şekilde iletilip iletilmediğinin kontrolüne olanak veren bir test mesajıydı.

Bir dilde kullanılan tüm harfleri içeren ve belli bir anlamı olan cümlelere genel olarak “**pangram**” (**alfabe cümle**) adı verilmektedir.

Font dosyalarında yer alan, “*The quick brown fox jumps over the lazy dog.*” cümlesine dönecek olursak, bu cümle de, İngiliz dilinde kullanılan 26 harfi içeren bir pangram yani “alfabe cümledir”. Oysa Türkçe font dosyalarında bunun Türkçe çevirisi olarak yer alan “*Hızlı kahverengi tilki tembel köpeğin üzerinden atlar.*” cümlesi, “C”, “Ç”, “F”, “J”, “O”, “S”, “Ş”, “U” ve “Y” harflerini içermediği için alfabe cümle olarak kullanılabilecek bir cümle değildi.

Alfabe cümle olarak ele alınabilecek Türkçe cümleler var mı?

Kısa bir internet araştırmasından sonra çeşitli Türkçe alfabe cümlelere rastlamak mümkündür. Bunların en yaygın olanı 6 kelime ve 38 harften oluşan, “**Pijamalı hasta yağız şoföre çabucak güvendi.**” cümlesidir. Buna ek olarak, “*Saf ve haydut kız çocuğu bin plaj görmüş.*”, “*Öküz ajan hapse düştü yavrum, ocağı felç gibi.*”, “*Hayvancağız tüfekçide bagaj törpüsü olmuş.*”, “*Vakfın çoğu bu huysuz genci plajda görmüştü.*”, “*Fahiş bluz güvencesi yağdırma projesi çöktü.*”, “*Ağı övdüm, şarjsız cep telefonu hiç yok gibi.*”, “*Bahçede acı jambonlu zayıf tavukgöğsü pişir.*”, “*Bu vakıf koleji hep güçsüz, öğrenci yetişmedi.*” ve “*Bugün fıstıkçı Şahap değil jölecî Yavuz alsa olur mu?*” gibi cümlelere de rastlamak mümkün.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarına öğretim bilgisi dersleri verdiğim dönemlerde, bu konuda kafa yormaları talebimi ciddiye alan Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Hatun Türkmen’in edebi bir cümlesini de burada paylaşmak isterim. “**Gül ateşte özge yanmış bir cevher olup, jölesiz çiğdemden farklıdır.**”

1 Bu sözcük, Yunanca tümü, hepsi anlamına gelen “**pan**” ve harf anlamına gelen “**gramma**” sözcüklerinden türetilmiştir.